

Stev. 17

Leto V.

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din. — Tiska Tiskarna »Slov. poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, K... Novo mesto

OD TEDNA
DO TEDNA

Vse kaže, da bomo odlej vrsto naših tedenskih političnih pregledov morali predvsem posvetiti pomembni mednarodni konferenci, ki se je začela v ponedeljek v Ženevi. Naziv ženevska konferenca, čeprav se je precej udmačil, ni uraden, ker je pravilno azijska konferenca. Tako so se namreč zunanji ministri štirih veselih domenil v Berlinu, ko so sklenili, da bodo v Ženevi razpravljali o dveh velikih daljnookazijskih problemih: Koreji in Indokini. Na ta način so se zdaj zbrale v znamenju švicarskega mesta delegacije devetnajstih držav, ki so se bojevale na Koreji in načele najbrž zelo dolgotrajno razpravo o vprašanjih, ki vzmernirajo svet in sta ga že tudi zelo nevarno približali spolzičim tlom splošne vojne vihr.

Po prvih dneh ženevskih sejah (ko pišemo naš pregled) ni mogoče nič določnega povedati ne v dobro ne v slabo. Že če bi merili razpoloženje in namene posameznih delegacij po izjavah njihovih šefov ob prihodu v Ženevo, ne bi kam daleč prišli. Vsi so sicer objubili svojo prizadevnost za skupno stvar miru, toda posamezni odtenki njihovih stavkov in dobro pretehtanih besed vzbujajo vendarle skrb, da le ne bo šlo vse prav gladko. Kopicu uganjaj je tudi povzročil britanski zunanji minister Eden, ki se je v Parizu razgovarjal s svojima kolegoma Dullesom in Bidaultom o skupnem stališču zahodnih veselih na konferenci, ko pa bi moral odhod odgovoriti direktno v Ženevo, je spremenil prvotni načrt in odpotoval najprej v London. Prav po diplomatsko se je izlekel, ko so ga vprašali po vzroku te nenadne spremembe, čes da je hotel pred Ženevo obiskati še predsednika vlade Churchilla. Iz tega obiska pa je nastala za angleške navade, ki nadse spoštujejo nenejski počitek — nedeljska izredna seja britanske vlade, pomnožena z visokimi vojaškimi dostojanstveniki. Postalo je jasno, da je Edenov načrt prekrizal resen položaj v Indokini.

Nedvomno je Indokina, ki je sicer na dnevnem redu ženevske konference postavljena za Korejo, trenutno mednarodni problem številka ena. Obleganje Dien Bien Fuja ni razmajalo le francoskih pozicij v Vietnamu, ampak tudi ameriške živce, ki so se zelo divje zagnali v obrambo pred »komunistično agresijo v Aziji«. Johna Fostra Dullesa zaradi njegovih večnih potovanj imenujejo letedeča ministra, ki mu je Dien Bien Fu še posebej podkuril pod nogami. Saj vemo, da je bil prejšnji teden v Parizu, potem je bil spet vrnil v Pariz in je zdaj v Ženevi, pa menda tudi tukaj ne bo dolgo zdržal. Z njegovimi potovanji so zvežani ameriški načrti, ki stremijo po takomimovani pacifični obrambi in do neke mere celo po oboroženi intervenciji v Indokini. Medtem ko se Dulles razgovarja in ne more še dokončno pregovoriti Angležev, pa ameriška letala že vztrajno prevažajo francoske čete iz Pariza v Indokino in pomagajo bombardirati Ho Si Minhove pozicije, kjer imajo spet Kitajci svoje prste vmes.

Pri vseh teh sumljivih okoliščinah je seveda več kot koristno, da je začela zasedati ženevska konferenca, ki bo nemara le nekoliko pogasila to nevarno vojno žarišče. Vsestransko zanimanje za Indokino nam dokazuje dejstvo, da so hkrati s prvimi uradnimi sejami, posvečenimi Koreji, začele posamezne delegacije na neuradni sestankih obdelovali dosti bolj vneto prav indokitsko vprašanje. V javnost od vsega tega prodre bore malo, ker morajo novinarji, ki naj nas o poteku konference obveščajo, loviti novice krcemuju zunaj Palače narodov, uradna obvestila pa se omejujejo na suhoparno poročanje bolj o formalni strani konference.

Vreme

za čas od 1. do 9. maja.
Lepo od sončno vreme bodo v teh dneh kvarile krajevne plohe ali nevihte.

OB NAŠIH VELIKIH DNEVIH

Trinajst let je poteklo 27. aprila, ko je bila leta 1941 ustanovljena na pobudo Komunistične partije Slovenije Osvobodilna fronta slovenskega naroda. Z njenim nastankom je ideja o enotnosti slovenskega ljudstva, ki je dozorovala že dolga leta pred zlomom stare Jugoslavije, doživela svojo uresničitve. Komunistična partija Slovenije, edina takrat nekompromitirana politična sila, je Osvobodilni fronti začrtala kristalno čisto, zgodovinsko odločilno smer in pot: boj za narodno in socialno osvoboditev.

V življenju našega ljudstva je ustanovitev Osvobodilne fronte zarezala najgloblje brazde. Zgodovinski prelom z vso našo preteklostjo je pokazal nam in svetu našo duhovno in politično dozorelost. Napovedali smo boj nazadnjaštvu in izkoriščanju. Sili starih političnih strank in praznih obljub so se delovni ljudje z vsem srcem odklonili OF in njenega osvobodilnega boja. Od vsega začetka je bila OF množično gibanje; borila se je za cilje vsenarodnega, vse-ljudskega in obče človeškega pomena. Osvobodilna borba nas je pod vodstvom Komunistične partije združila in usposobila za dejanja, napore in žrtve, kakršne so se zdele ljudem, ki ne znajo pozabljati nase, neizvršljive. Pod zastavo OF je ljudstvo vzelo usodo v svoje roke in enkrat za vselej prekinilo z vsem, kar je bilo v preteklosti slabega. Težka in trnjeva, toda slavna pot do zmage je bila osvobodilna borba od aprilskih dni 1941 do maja 1945. Sloven-

ski narod, ki si je to zmago priboril v skupnem boju in bratstvu vseh jugoslovanskih narodov, je postal svoboden in enokopraven član jugoslovanske družine.

Z istim poletom in s prav tako pozitivnostjo kakor v letih borbe smo se, še čvrsteje združeni v vrstah OF, lotili dela po osvoboditvi. Številne zmage in napredek, ki smo ga v teh letih dosegli, so plod trdega dela in jeklene vztrajnosti, da začeto bitko nadaljujemo do končne zmage — socializma. Pomisli na doslej prehojeno pot in ustvarjene pridobitve praznujemo letos 13-letnico Osvobodilne fronte, hkrati pa tudi obletnico zgodovinskega IV. kongresa OF, na katerem je bila OF preimenovana v Socialistično zvezo delovnih ljudi. Kakor je bila v letih osvobodilne vojne glavna naloga OF, da je ustvarila trdno enotnost ljudstva v boju proti fašizmu, tako danes Socialistična zveza nadalje utrjuje to enotnost, združuje vse, kar je zdravega v nas in spod-buša k delu za zgraditev socialistične domovine.

Kakor v vseh letih doslej, je tudi 13. obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte naš velik in svetel praznik. Spet se spominjamo vseh tistih, ki so dali življenje za srečo bodočih pokolenj, hkrati pa je to tudi dan poglavitne zavesti o tem, kar smo že dosegli, in o nalogah, ki nas še čakajo.

Pred nami pa je v polnem razcvetu pomladi tudi največji praznik vseh delovnih ljudi —

1. MAJ. Dan dela, praznik delavske pomladi, ki ga delavski razred nove Jugoslavije, z njim pa vsi naši delovni ljudje praznujejo iz leta v leto bolj svečano in množično. Ni še tako dolgo tega, ko so v stari Jugoslaviji žandarji, policaji in tajni agenti lovili in zapirali vse, ki so se uprli 1. maja javno praznovati dan oddiha in praznik delovnih rok. Potlačen in zaničevan se je moral delavski razred skrivati, če je hotel izpovedovati svoje težnje in želje po svobodi. Kako drugače je danes! Milijonske množice delovnih ljudi, ki gradijo socialistično navzile vsem težavam, s ponosom lastnikov našega gospodarstva in stvarjalcev jutrišnjega lepšega dne vzklikajo: naj živi prvi maj, naš dan, praznik delavske pomladi! S praznikom dela slavimo pridne roke, ki ustvarjajo blagor delovnim ljudem, z njim pa slavimo tudi porajanje svobodnega delavskega rodu. In ko se praznuje dan dela pridružio jejo tudi delovni kmetje, delavci zavestni in graditelji novih, socialističnih odnosov na naši vasi, ter naša ljudska inteligencija, ki v pogojih nove družbe svobodno ustvarja in služi socialistični skupnosti, nas navdaja tudi letos ponos!

V svobodni domovini živimo in ustvarjamo, za kar smo se borili v letih osvobodilne vojne. S tovarškim Titom na čelu našega boja za socializem in neodvisnost države, čvrsto združeni v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije, bomo tudi v bodoče ostali zmagovalci. Srečo naše domovine ustvarjamo sami, vse delo naše države pa je in bo delež k miru in napredku človeštva.

KAM PA 1. MAJA?

Poleg izletov, ki jih bodo priredili ob letošnjem 1. maju razni delovni kolektivi, priporočamo udeležbo na naslednjih prireditvah:

Nocoj, v petek 30. aprila, bo na novomeškem glavnem trgu slavnostna proslava 1. maja; sodelujejo pevski zbori, godba JLA, mestna mladinska godba, recitatorji in folklorna skupina. V slučaju slabega vremena bo prireditve v dvorani Doma ljudske prosvete.

V Drganjih selih in na Banu bodo 1. maja prižigali električno luč. 2. maja bo v Mirni velika tombola.

Planinska koča na Gorjanjih — Dom Vinka Padersiča — je odprta in dobro preskrbljena z vsemi; privoščite si oddih in se sprahodite po prelepih gorjanskih gozdovih in košenicah.

PIONIRJI, PIONIRKE!
V počastitev prvega maja bo priredila Strelska družina »Gorjanci« v nedeljo 2. maja ob 9. uri dopoldne pred pošto na Titovem trgu strelsko tekmovanje za pionirje in pionirke Novega mesta! Udeležite se zanimivega tekmovanja v čim večjem številu.

V nedeljo 9. maja bo propagandno strelsko tekmovanje za odrasle na vojaškem strelišču v Bršljunu. Tekmovali bodo v streljanju s puško in pistolo. Streljanja se lahko udeležijo tudi nečlani strelske družine.

KAJ PRIPRAVLJA NOVOMEŠKI AEROKLUB?
1. maja bo organiziral Aeroklub letalsko prireditev, ki se bo začela ob 10. uri dopoldne.

OKRAJNA SKUPŠČINA ZVEZE BORCEV NOVOMEŠKEGA OKRAJA

V nedeljo 25. aprila je bila v sejni dvorani OLO Novo mesto redna letna skupščina Zveze borcev NOV novomeškega okraja. Udeležilo se je blizu 80 delegatov občinskih odborov ZB, predstavniki OK ZKS, JLA ter nekaterih podjetij in ustanov. O uspehih, problemih in novih nalogah je poročal predsednik okr. odbora ZB Maks Vale. Izvoljen je bil nov 9-članski okrajni in 3-članski nadzorni odbor ZB novomeškega okraja. (Obširneje poročilo sledi)

Vsem naročnikom in bralcem čestita za 1. MAJ

Uredništvo in uprava »Dolenjskega lista«

Borb... pozdrav delovnemu ljudstvu
dolenjskih okrajev ob delavskem prazniku

1. MAJU!

Okrajni ljudski odbor - Novo mesto
Okrajni komite Zveze komunistov
Okrajni odbor SZDL - Novo mesto

Naj živi praznik dela!

Bela krajina se pripravlja na proslavo obletnice Dneva vstaje

Letos bomo 22. julij — obletnico Dneva slovenske vstaje proslavili v Beli krajini, ki se se sedaj pripravlja na sprejem gostov iz vse Slovenije, saj pripravljani odbor uja, da bo v festivalnih dneh obiskalo Belo krajino kakih 80.000 ljudi. Letošnja proslava Dneva slovenske vstaje bo hkrati združena tudi s proslavo desete obletnice zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, ki je pred desetimi leti prvič zasedal v Črnomlju. V pripravljalnem odboru za proslavo 22. julija v Beli krajini so uglede osebnosti iz našega političnega in kulturnega življenja ne samo iz Bele krajine, ampak tudi iz sosednjega novomeškega in kočevskega okraja, iz Karlovca, Delnice in Ljubljane.

Na prvem sestanku, ki je bil na pobudo okrajnega komiteja ZKS, OLO in okrajnega odbora ZB sklican v prostorih okrajnega komiteja v Črnomlju, je pripravljani odbor izvolil tudi sekretariata za izvedbo proslave, v katerem so tov. Košir Franc, predsednik, tov. Kozelj, tajnik in člani sekretariata: Brusa, Blaž Pahulje, ing. Sedelj in Avgust Stefančič. Sekretariat bo usmerjal tudi vse priprave in delo raznih odborov, katerih naloga je, izvršiti vse tehnične in programske priprave za dostojno izvedbo proslave Dneva slovenske vstaje v samem Črnomlju, kakor tudi po ostalih krajih Bele krajine. Dosedaj so se v okviru sekretariata formalno sdelali odbori: Politični odbor, odbor za komunalno, odbor za gostinstvo in turizem, odbor za promet, odbor za kulturno in prosvetno delavnost in gradbeni odbor, čigar naloga je zajeta v dokončni Izgradnji Prosvetnega doma v Črnomlju, ki je z ozirom

na to, da je v njem pred 10 leti prvič zasedal SNOS, postala slovenski kulturno zgodovinski spomenik, poskrbel pa bo tudi za estetsko ureditev in v samem mestu itd. Ker bo v dneh proslave v Črnomlju odprta tudi obrtno industrijska razstava, ki naj prikaže razmah obrti in industrije v Beli krajini v zadnjih letih, je bil sekretariatu za proslavo podeljen tudi odbor za ureditev obrtno industrijske razstave.

Prosvetni delavci Bele krajine so sklenili, da bodo do 22. julija — obletnice Dneva vstaje slovenskega naroda ostali na svojih službenih mestih in vložili vse svoje napore za dostojno izvedbo proslave tudi v kulturno prosvetnem pogledu. Odboru za prosveto predseduje načelnik Prosv. odd. pri OLO, prof. Karel Strbenik, tajniksi poslil gosa odbora pa so bili poverjeni okraj. prev. inšpektorju prof. Nadi Gositvelj. Odbor za prosveto je izdelal obširen program za nastope pevskih zborov, folklornih skupin, fizkulturnih aktivov, godb, pionirskih pevskih zborov in igralskih druščin. Sprejel je bil načrt odbora za prosveto, naj bi številne igralske družine v Beli krajini za feststivalne dneve pripravile kvallitete dramske prireditve, s katerimi naj bi avstopije na domačih odrih, v tednu od 16. do 22. julija pa naj bi gostovale tudi na drugih krajih Bele krajine. Odbor za prosveto namerava povabiti na predvečer proslave v Črnomlju tudi generalno gledališča, v Metliki pa ljubljansko Dramo.

Priprave za proslavo letošnje obletnice Dneva vstaje slovenskega naroda v Beli krajini so torej obširne in pripravljani odbor se je svoje težavne naloge lotil z približno vse najnujnejše potrebe, bi moral biti vsaj še trikrat večji.

Na seji je bilo sprejetih tudi več odlokov upravnega značaja, med drugim odlok o ustanovitvi farmacevtsko — laboratorijskega podjetja »Krk« v Novem mestu, ki bo proizvajalo zdravila. Sprejet je bil odlok o višini cen zdravstvenih storitev v zdravstvenih ustanovah, potrjen je bil zaključni račun za leto 1952 ter sprejetih nekaj jamstev za najetje kredita posameznim podjetjem.

P. R.

velikim optimizmom, ker upa, da bo delovno ljudstvo sončne Bele krajine z veseljem sodelovalo pri vseh pripravah za izvedbo proslave in pokazalo pri tem delu pravi tolikšno mero revolucionarnosti, kakor je navdajala stienega Belokranjca pred desetimi leti, ko je Bela krajina v tem času na osvobodilnih dneh navdušeno pozdravljala odpisance zgodovinskega prvega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta.

Sekretariatu za proslavo in vsem odborom, ki so sprejeli hvaleno in plemenito nalogo, da s svojim delom in izvedbo programa v dneh letošnjega Belokranjskega festivala doživejo, da je Bela krajina ostala zvesta načelom, za zmagavo katerih se je belokranjski človek boril v času NOB in da je Bela krajina tudi v napori za izgradnjo socializma zvesta svoji ljudski oblasti, želimo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu in naporih, da bo proslava v republiškem merilu zares lep in pomemben zgodovinski dogodek Bele krajine.

Od 2. do 9. maja teden Počitniške zveze Slovenije

Počitniška Zveza organizira vso šolsko mladino od 14. leta dalje (vajence, gojence industrijskih in strokovnih šol, dijakke ostalih šol) in prosvetne delavce ter jim s potovanji pomaga spoznavati vsa prirodna, gospodarska, kulturna in zgodovinska bogastva naše domovine. S tem vzgaja naše bodoče generacije k veliki ljubezni do naše domovine v duhu bratstva in enotnosti naših narodov. Z organizacijo krožnih potovanj (Ljubljana—Ohrid—Titograd — Bar—Dubrovnik — Vis—Reka) in s taborjenji v Rovinju in na Otočcu pri Novem mestu ter z ostalimi napravami in prireditvami bo mladini pod strokovnim vodstvom omogočeno najcenejše in najprimernejše počitniško udeleževanje. V tednu PZ od 2. — 9. maja 1954 bodo tudi v našem okraju predavanja o programu in ciljih PZ, zbirali bomo sredstva, da bo mladini omogočeno potovanje in taborjenje. Pristopajo naj novi člani v PZ! Podprimo plemenito in vzgojno delo za mladino med počitnicami!

Sentjernejska dolina pred svojimi prazniki

Druga maja bodo v Sentjernejski dolini praznovali občinski praznik, posvečen obletnici, ko je bil leta 1942 ustanovljen na Pragu pri izviru hudournika Kobilišnice znani Gorjanski bataljon. Njegov prvi komandant je bil Franc Pirkovič-Cort, razdeljen pa je bil na tri čete, katerih komandirji so bili: Rud. d. Kočman-Siga, Maks Valed. Fič in Ignac Krasovec-Marko. Bataljon v katerem je bilo veliko domačinov iz sentjernejske občine, je kontroliral ozemlje od Vahte nad Lužo, desni breg Krke do Kostonjeve in na Gorjancih do področja žumbeško-pokupskega odreda in 13. proletarske brigade. Od poveljujočega kadra tega bataljona je padel Ignac Krasovec.

Letošnje praznovanje občinskega praznika so povezali z dvema dogodkoma: v znani partizanski vasi Ban pod Gorjanci bo ta dan prvič zasvetila elektrika, obnovljena sentjernejska občinska godba pa bo prvič nastopila. Zato bo letošnje praznovanje trajalo kar dva dni. 1. maja bo svečana proslava na Banu. Najprej bo dopoldne zagorela žarnica nad spominsko ploščo v rojstni hiši narodnega heroja Martina Kotarja, potem pa po vsej vasi.

Druga maja bo slovesno praznovanje občinskega praznika v Sentjernejski dolini. Zjutraj bo godba zaigrala budnico, popoldne ob dveh pa bo prireditev na prostem. Nastopila bo mladina gimnazije s telovadnimi točkami in ljudskimi plesi ob sodelovanju domače godbe, manjkalo pa ne bo tudi drugih zanimivih točk. Če bo količjak ugodno vreme, se bo na dirkališče spustilo motorno letalo, udeleženci pa bodo lahko videli tudi skakanje s padali. Sentjernejsčani so se na praznovanje občinskega praznika dobro pripravili in pričakujejo veliko udeležbo gostov iz vseh krajev.

Odlok o uvedbi občinskih taks in prometnega davka v okraju Črnomelj

Na podlagi II. odstavka, 15. čl. 8. točke 64. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-99/52), 6. člena uredb o pravicah ljudskih odborov, da lahko predpisujejo takse in prometni davki (Uradni list LRS, št. 19-118/53), 3. člena uredb o prometnem davku (Uradni list LRS, št. 95-4/53) in po poveljih pritrjenih Izvšnega sveta Ljudske skupščine LRS je Okrajni ljudski odbor Črnomelj na sejah obeh zborov dne 16. aprila 1954 sprejel

odlok

o spremembah in dopolnitvah odloka o vpeljavi okrajnih taks in prometnega davka.

Odlok o vpeljavi okrajnih taks in prometnega davka št. 1-4650-37/54 z dne 12. decembra 1953 (Uradni list LRS, št. 15-205/54) se spremeni in dopolni tako, da se njegovo prečiščeno besedilo glasi:

ODLOK

o uvedbi občinskih taks in prometnega davka

I. DEL: SPLOSNE DOLOČBE

1. člen
Poleg taks in prometnega davka, ki se plačujejo po veljavnih predpisih, se pobirajo v okraju Črnomelj še takse in prometni davki, ki so predpisani s tarifno v II. delu tega odloka.

2. člen
Takse in prometni davki, ki se pobirajo po določbah tega odloka so izključno dohodek občin. Uporabiti se smejo samo za komunalno graditev (za vzdrževanje in zidanje stanovanjskih hiš, za zidanje zdravstvenih, prostorskih in drugih zavodov in komunalnih objektov), za gradnjo cest, mostov in podobno. Za način uporabe se določijo z občinskimi proračuni.

3. člen
Občinske takse pobirane po določbah tega odloka, se razdelijo na posamezne občinske takse:

Adrešice	8,5%
Črnomelj	17,5%
Drnograd	10,5%
Gradac	12,5%
Medlaka	17,5%
Pregrad	9,5%
Semč	12,5%
Vinica	12,5%

Občinski prometni davek pripada v celoti občinam, na katerih območju je bil pobran.

4. člen
Takse se plačujejo v občinskih taksih. Če stranka tega taksih, plača takse v gotovini. Uslužbenec, ki tako pobere v gotovini, pa mora nabaviti občinske takse znanke in jih uničiti na kraju.

Dokler takse znanke ne bodo izdane, se plačuje takse v gotovini. Občinski prometni davek se plačuje v gotovini.

5. člen
V primerih ko je priznana oprostitve take oziora prometnega davka po veljavnih predpisih, se tudi ne morejo pobirati takse oziora prometni davek, ki so predpisani s tem odlokom.

6. člen
Takse in prometni davki po tem odloku se tudi ne pobirajo v primerih, določenih v mednarodnih pogodbah in v primerih, ko izvirajo oprostitve iz mednarodnih obveznosti države, s katerimi obstoji o tem vzajemnost (reciprociteta).

7. člen
Določbe zakona o taksah in uredb o prometnem davku s tarifno prometnega davka z vsemi pomembnimi spremembami in dopolnitvami, se primeroma uporabljajo tudi glede taks in prometnega davka, predpisanih s tem odlokom, kolikor ni v tem odloku drugače določeno.

8. člen
Pojasnila in navodila za izvrševanje tega odloka izda svet za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora. Za izvrševanje tega odloka skrbijo tajništvo za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora.

9. člen
Ta odlok velja takoj, objavi pa se v Uradnem listu LRS in v Dolenjskem listu.

II. DEL: TARIFA

A) takse

1. Tar. št. 1:
Za vsako vlogo, naslovljeno na ljudski odbor, razen za pritožbo, se plača din 20.

2. Tar. št. 2:
Za vsako pritožbo zoper odločbo ljudskega odbora, se plača din 50.

3. Tar. št. 3:
Za vsako odločbo, ki jo izda ljudski odbor in če se za njeno izdajo plača redno takso, razen za odločbo, za katere je predpisana posebna taksa po tar. št. 5, 6, 7, 12, 19 in 21 te tarife se plača din 75.

4. Tar. št. 4:
Za vsako potrdilo, ki ga izda ljudski odbor, razen za živinske potne liste, se plača din 50.

5. Tar. št. 5:
Za potrdilo o lastništvu in zdravju živine (živinski potni list), in za prenos lastnine na kupca, se plača:

a) za drobnico od vsake glave din 10.

b) za živino od vsake glave din 50.

6. Tar. št. 6:
Za odhod uslužbenec ljudskega odbora izven uradnih prostorov na zahtevno stran, razen kadar gre za stanovaljske zadeve, se plača:

a) za drobnico od vsake glave din 10.

b) za živino od vsake glave din 50.

7. Tar. št. 7:
Za odhod uslužbenec ljudskega odbora izven uradnih prostorov na zahtevno stran, razen kadar gre za stanovaljske zadeve, se plača:

a) za drobnico od vsake glave din 10.

b) za živino od vsake glave din 50.

8. Tar. št. 8:
Za odhod uslužbenec ljudskega odbora izven uradnih prostorov na zahtevno stran, razen kadar gre za stanovaljske zadeve, se plača:

a) za drobnico od vsake glave din 10.

b) za živino od vsake glave din 50.

9. Tar. št. 9:
Za odhod uslužbenec ljudskega odbora izven uradnih prostorov na zahtevno stran, razen kadar gre za stanovaljske zadeve, se plača:

a) za drobnico od vsake glave din 10.

b) za živino od vsake glave din 50.

Za potrditev poslovnih knjig po ljudskem odboru, se plača od vsakega lista din 2.

10. Tar. št. 10:
Za potrditev pogodb po ljudskem odboru se plača:

1. za na novo sklenjeno pogodbo, katere vrednost znaša:

do 10.000 din 75

od 10.001 do 50.000 din 150

od 50.001 do 150.000 din 300

od 150.001 do 250.000 din 500

nad 250.001 din 1/4%

2. za potrditev podaljšane pogodbe se plača 50% takse iz 1. točke te tarife številke.

3. za potrditev pooblastila din 45.

11. Tar. št. 11:
Za odločbo o kaznih v postopku o prekrških, za katere je pristojen okrajni sodnik za prekrške, se plača din 250.

12. Tar. št. 12:
Za glasbo v gostinjskih in podobnih javnih lokalih ter na plesnih prireditvah, če se za vstop ne pobira vstopnina, se plača mesečno:

1. če je glasba enkrat tedensko din 1.000

2. če je glasba dvakrat ali večkrat tedensko din 2.000

13. Tar. št. 13:
Za glasbo na veselicah, če se za vstop ne pobira vstopnina se plača din 1.000.

14. Tar. št. 14:
Za uporabo pločnikov, ostenj, trgov, sejmišč in podobno za poslovni prostor se plača:

1. če se javni prostor uporablja trajno, za en kvadratni meter letno din 500

2. za postavitev kioska na javnem prostoru din 8.000

3. za postavitev stojnice, vrtiljakov, strelišč, cirkusov in podobno na javnem prostoru za eno nastopanje (muzeje v kraju) za kvadratni meter za čas do 20 dni din 30

4. za postavitev stojnice na tržni dan za enodnevno uporabo javnega prostora od enega kvadratnega metra din 20

15. Tar. št. 15:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

16. Tar. št. 16:
Za reklame, ki se zaradi materialne koristi obsejajo ali kako drugače pritrjujejo, napišejo ali naslikajo na zidove ali v notranjosti javnih lokalov, na ograjah, v izloženih oknih in podobno se plača glede na velikost reklame letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

17. Tar. št. 17:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

18. Tar. št. 18:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

19. Tar. št. 19:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

20. Tar. št. 20:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

21. Tar. št. 21:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

22. Tar. št. 22:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

od 1 m² do 2 m² din 800

od 2 m² do 4 m² din 1.500

od 4 m² do 6 m² din 2.500

23. Tar. št. 23:
Za izposajanje firme se plača po velikosti napisne deske letno:

do 1/2 m² din 400

do 1 m² din 800;

do 2 m² din 1.500;

do 3 m² din 2.500.

24. Tar. št. 24:
Za posost peov v mestu Črnomelj in Meliki, starih nad šest mesecev, se plača letno:

1. za pse čuvaje din 500;

2. za lovske pse din 1.000;

3. za luksuzne pse din 2.000.

Pripomba: Za luksuzne pse se štejejo psi, ki se ne uporabljajo za čuvanje ali za lov. Čuvaj je tisti pes, ki čuva osamljeno domaćijo.

25. Tar. št. 25:
Za registriranje motornih vozil se plača letno:

1. za vsak avtomobil, priklole avtomobila in za tovorne avtomobile raznih vrst din 2.000;

2. za vsako motorno kolo s priklole ali brez njega din 1.000.

26. Tar. št. 26:
Za ponudbe na ofertalnih licitacijah pri državnih uradih in ustanovah ter zavodih, gospodarskih in drugih organizacijah se plača za vrednost:

do 20.000 din 500;

od 20.001 do 100.000 din 1.000;

od 100.001 do 200.000 din 2.000;

od 200.001 do 1.000.000 din 3.000;

nad 1.000.000 poleg din 3.000 takse še 0,01%.

27. Tar. št. 27:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

28. Tar. št. 28:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

29. Tar. št. 29:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

30. Tar. št. 30:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

31. Tar. št. 31:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

32. Tar. št. 32:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

33. Tar. št. 33:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

34. Tar. št. 34:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

35. Tar. št. 35:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

36. Tar. št. 36:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

37. Tar. št. 37:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

38. Tar. št. 38:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

39. Tar. št. 39:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

40. Tar. št. 40:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

41. Tar. št. 41:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

42. Tar. št. 42:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

43. Tar. št. 43:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

44. Tar. št. 44:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

45. Tar. št. 45:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

46. Tar. št. 46:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

47. Tar. št. 47:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

48. Tar. št. 48:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

49. Tar. št. 49:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

50. Tar. št. 50:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

51. Tar. št. 51:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

52. Tar. št. 52:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

53. Tar. št. 53:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

54. Tar. št. 54:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

55. Tar. št. 55:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

56. Tar. št. 56:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

57. Tar. št. 57:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

58. Tar. št. 58:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

59. Tar. št. 59:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

60. Tar. št. 60:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

61. Tar. št. 61:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

62. Tar. št. 62:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

63. Tar. št. 63:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

64. Tar. št. 64:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

65. Tar. št. 65:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

66. Tar. št. 66:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja, zemlje, žganja, apna, opeke in podobno se plača din 1.000.

67. Tar. št. 67:
Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoz, kamenja

Uspehi naše industrije v letu 1953

Za uspešen razvoj in napredek naše mlade socialistične države je potrebna trdna in široko razvita industrija. Kajti močna industrijska proizvodnja ni le eden najmočnejših ekonomskih virov, ki ustvarjajo podlago za blaginjo naših narodov, blaginjo in napredek delovnega ljudstva, temveč pomeni tudi gospodarsko osamosvojitve. Kolikor več država lahko sama ustvari in proizvede dobrin, toliko samostojnejša je v svojem gospodarstvu in toliko večja je tudi njena politična samostojnost in obrambna moč. Brez velike, dobro razvite industrije si naše nove Jugoslavije sploh ne moremo več zamisliti. Kajti Jugoslavija ni samo nova država, Jugoslavija je tudi napredna država. Zato vloga orjaške napore za izgradnjo svoje industrije, in njeni uspehi ne presenčajo samo nas, ampak tudi tujino.

Kaj nam o naši lanskil industrijski proizvodnji in posameznih panogah povedo številke?

3 MILJARDE KILOVATNIH UR

Jugoslovanske elektrarne so lani dale okrog 3 milijarde kilovatin ur električne energije: hidroelektrarne poldrugo milijardo kilovatin ur, termoelektrarne pa 1 milijardo 482 milijonov. Proizvodnja električne energije se je v primeri z letom 1952 najbolj povečala v Crni gori (40%); na Hrvaškem se je povečala za 14%, v Bosni in Hercegovini za 13%, v Makedoniji za 12%, v Srbiji za 11% in v Sloveniji za 7%.

MILIJON TON PREMOMA MANJ

Občutno škodo našemu gospodarstvu, ki potrebuje čimveč energetskih virov, je prizadejala zmanjšana proizvodnja premoga. Predlanskim smo nakopali 12 milijonov ton premoga, lani pa samo 11 milijonov ton, zaradi tega je nastal precejšen primanjkljaj kalorij, ki je prizadel vso našo industrijo. Proizvodnja premoga lani je bila približno ista le v Sloveniji (2 in pol milijona ton), v vseh drugih republikah, posebno v Bosni in Hercegovini, je pa bila precej manjša kot 1952. Večja je bila le v Crni gori.

NAFTA — OD 928 TON NA 172.000 TON

Naša zelo važna industrijska surovina je nafta. Predlanskim smo jo načrpali 151.500 ton, lani pa že 172.000 ton. Sedaj pa primerjajmo to številko z letom 1940, ko so v vsej bivši Jugoslaviji načrpali le 928 ton nafte!

Razen nafte smo pridobili lani tudi 73 milijonov kubikov zemeljskega plina, za 60 milijonov kubikov več kot 1952.

TRICETRT MILIJONA TON ŽELEZNE RUDE

Pomembne uspehe smo lani dosegli tudi v proizvodnji kovin. Proizvodnja železne rude je bila 795 tisoč ton, za 119 tisoč ton višja kot 1952. Bakra smo dobili 1 milijon 34 tisoč ton, svinca 1 milijon 43 tisoč ton, kromove rude 127 tisoč ton. Zmanjšala se je pa proizvodnja boksita — od 577 tisoč ton na 462 tisoč ton. V proizvodnji barvastih kovin je bil močan porast elektrolitičnega bakra, od 21.390 ton (1952) na 27.760 ton, ter rafiniranega svinca, od 67 tisoč ton na 70.800 ton. Srebra smo dobili 95 ton, 15 ton več kot leta 1952.

JEKLO IN VALJANI IZDELKI

V metalurgiji smo dosegli pomembnejše uspehe zlasti v proizvodnji jekla in valjanih izdelkov. Proizvodnja jekla se je lani povečala od 442.000 ton na 515.000 ton, slovenske jeklarne so dale 276.000 ton jekla. Proizvodnja valjanih izdelkov je bila 320.000 ton, za 27.000 ton večja kot 1952.

Manjša je pa bila proizvodnja surovega železa (270.000 ton), letos bo pa gotovo narasla, ker bo v Zenici začel obratovati prvi veliki plaž, ki bo proizvajal dnevno 600 ton.

KEMIČNA INDUSTRIJA

Krepko se je povečala industrijska proizvodnja v kemični industriji. Kemične tovarne so lani dale nad 40.000 ton žveplove kisline (8000 ton več kot 1952) ter nad 93.000 ton umetnih gnojil (leta 1952 smo dobili umetnih gnojil 69.700 ton).

1310 KAMIONOV

V kovinskih industriji se je posebno povečala proizvodnja

železnih odlitkov (67.000 ton), serijskih orodnih strojev (2800 ton) ter gradbenih strojev in naprav (1370 ton). Železnih in jeklenih konstrukcij smo izdelali 39.400 ton. Leta 1952 smo izdelali 700 kamionov, lani pa že 1310. Proizvodnja kmetijskih strojev je napredovala od 9700 na 11.000 ton.

37.000 RADIJSKIH SPREJEMNIKOV

Povečanje proizvodnje v kovinski in elektroindustriji je pravzaprav odraz naše industrializacije. Elektroindustrija je lani izdelala povprečno vsak mesec 3.551 motorjev, generatorjev, dinamo strojev itd., ter 172 transformatorjev; na domači in tuji trg je poslala 157.000 merilnih instrumentov, 39.000 elektronov in 37.000 radio aparatov (leta 1952 smo izdelali 27.298 radijskih aparatov), vrhu tega pa še marsikaj.

V SLOVENIJI POVEČANJE ZA 16 ODSOTKOV

V primeri z letom 1951 je bila v Jugoslaviji industrijska proizvodnja večja za 11% (pri tem niso vštete vojna industrija, ladjedelnice in še nekatere panoge). V Sloveniji se je industrijska proizvodnja lani povečala za 16%. V primeri z letom 1952 je naša splošna industrijska proizvodnja najbolj porasla v prehranbeni industriji (43%), v elektroindustriji (40%) in v proizvodnji nafte (30%).

Kaj nam povedo vse te številke? Da je industrializacija v naši novi, socialistični državi, ko so tovarne, to se pravi industrija v rokah delavcev, že do danes dosegla tak razvoj, o katerem se nekdanji Jugoslavlji, v kleščah tujih izkoriščevalcev, še sanjalo ni.

VZGOJNA SVETOVALNICA V NOVM MESTU

Staršem v Novem mestu, okolici in šolam v okraju sporočamo, da je Društvo prijateljev mladine uspelo dobiti prostore za poslovanje vzgojne svetovalnice. Upravnik Zdravstvenega doma je dobrohotno dovolil, da svetovalnica lahko uporablja prostore za svoje delo v detem dispanzerju, za kar se mu društvo iskreno zahvaljuje. POSLOVALNICA JE ODPRTA ZA ENKRAT VSAK ČETRTEK OD 4. DO 6. URE POPOLDNE. O namenu svetovalnice smo obširno poročali v Dolenjskem listu 5. marca t. l. — Starši! Posvetujte se o vseh problemih vzgoje otrok v tej novi in prepotrebni ustanovi! Šole naj se o perečih vzgojnih problemih mladine obračajo na imenovano društvo.

SEKCIJA ZA DRUŽINSKO VZGOJO PRI DRUŠTVU PRIJATELJEV MLADINE NOVO MESTO

Morali bi dobiti - pa še vedno manjka ...

V trgovskem podjetju z lesom in suho robov OZZ Kočevje je imel delovni kolektiv pred kratkim sestanek, katerega udeleženci se dolgo ne bodo pozabili. Pred kolektivom je bila odločitev bilanca za lansko leto. Zbrani delavci in uslužbeni so pazljivo sledili obrazložitvi posameznih postavk bilance. Vse je šlo nekako v redu, samo pri plačnem fondu se je zataknilo. Novica, da bodo prejeli na račun lanske razlike (omeniti moramo, da je prejel kolektiv od meseca julija lani naprej samo obračunske plače, to je 80 odstotkov), samo 157.000 din in ne 758.000 kar bi zneslo 100 odstotkov plače. Med kolektivom je zavrsalo: »Kdo je odgovoren za tako stanje, kje so vzroki, itd. In kaj se je nato vse ugotovilo! — na žalost prekasno. Največje zlo je bil — slabo sestavljen tarifni pravilnik podjetja. Plače nekaterih uslužbencev in delavcev niso bile pravilno kategorizirane, pri podjetju so delali od časa do časa priložnostni delavci, ki so obremenjevali plačni fond, povrhu pa še slabo knjigovodstvo v lanskem letu, vse to je bilo vzrok, da je bil plačni fond ob koncu leta visoko prekoračen. Ne smemo pozabiti tudi slabe kupčije z osebnim avtomobilom, kar je prineslo kolektivu škodo okrog 800.000 din. Če bi hoteli kolektivu izplačati vso razliko plač od lanskega leta, bi prišlo podjetje na kani, saj bi morali plačati nad 7 milijonov davka, kar pa je za razmeroma malo podjetje s 40 članskim kolektivom nemogoče. Kolektiv se je hočeš nočeš moral sprijazniti s stanjem in z izgubo.

Za vso to nesrečo v podjetju (nekateri so izgubili po 20, 30 in več tisoč, dva pa celo nad 50, oziroma 70 tisoč din) je delovni kolektiv v celoti odgovoren. Vsi delavci in uslužbeni so se morali zavedati, da je delo v podjetju, ki se mora razvijati, zahtevno in odgovorno. Vsi delavci in uslužbeni so se morali zavedati, da je delo v podjetju, ki se mora razvijati, zahtevno in odgovorno.

Kdo ga je poznal?

Matasovega Korla, katerega slika (ni znano če obstoja razen objavljene še kakšna fotografija tega svojevrstnega veseljaka in čudaka) smo objavili v 15. številki našega tednika, so spoznali mnogi Novomeščani. Dobili smo že nekaj zanimivih zgodbic, ki jih bomo začeli objavljati prihodnji teden. Vabimo naše bralce, ki so Matasovega Korla bližje poznali, da nam pošljejo kakšno okroglo iz njegovega pisanega življenja.

Obiščite Dolenjski muzej

Turistični vestnik je v januarju številki 1954 na strani 17 o Dolenjskem muzeju napisal:

»Ne stori prav, kdor si ga ob obisku Novega mesta ne ogleda. Se ima veliko muzejalij, ki čakajo na razmestitev, toda, kar je urejenega, izpičuje smotnost in preglednost. Prostorji so izredno čisti, svetli in nekam toplo domačni — celo v arheološkem oddelku. Večje je urejena bogata zbirka iz NOB. Za tujca naj bi bil novomeški muzej stalna postojanka. V primeru, da ne

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE — MESTNI KOMITE ZKS IN MESTNI ODBOR SZDL V NOVM MESTU

ČESTITAJO DELOVNIM LJUDEM NOVEGA MESTA

K PRAZNIKU 1. MAJA

VZTRAJNO BOMO NADALJEVALI POT, PO KATERI NAS VODITA SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA IN ZKJ S TOV. TITOM NA CELU!

METLIKA bo vendarle dobila pletilno industrijo

Kot vse kaže, se bo končno letos le uresničila dolgotrajna želja Metličanov, da bi dobili v Metliki industrijo. Letos v maju bodo namreč zasidli v zemljo med Carovo hišo in hudournikom Sušico prve lopate za »Belokranjko«, bodočo tovarno pletenin in zaves.

Začetki tega tekstilnega obrata segajo že v prva leta po vojni, ko je bilo v Črnomlju osnovano Strojno pletilstvo »Belokranjka«. Majhen obrat se je le počasi razvijal in zaposluje danes 57 delavk in uslužbenec. Od vsega početka pa do danes ima podjetje težave s prostorom, saj so vsi dosedanja prostori pretesni, pretni, nehijski, kratka neprimerni za sodobno pletilstvo. K temu so se pridružile še druge težave. Prostori sedanjega podjetja v Črnomlju so namreč razmetani kar na štirih krajih. Tako sta uprava in šivalnica v enem prostoru, pletilnica je od tam oddaljena okoli 600 m, medtem ko je barvarnica pri enem, skladišče pa pri nekem drugem privatniku. Vsi ti prehodi, prenosni, prevozi in čakanje veljajo letno 2.100.000 din rezijskih stroškov, kar močno obremenjuje podjetje, ne glede na to, da tudi ti prostori ne odgovarjajo potrebam.

Sedaj izdeluje podjetje zimске in letne vrhne pletenine, v minulim letu pa je proizvodnjo preusmerilo tudi na izdelavo zaves, ki jih je okoli 15.000 m že odpremo v Ljubljano in v razne kraje Jugoslavije. Ker pa vedno nova naročila podjetje ni moglo zmagovati, si je v St. Vidu pri Stični pri tamšnjem pletilstvu zagotovilo še en stroj za izdelavo zaves, tako da zdaj trije stroji izdelajo mesečno okoli 4500 m zaves. Poleg tega izgotove na ostalih strojih letno okoli 20.000 raznih vrh-

nih pletenin. Število delovnih moči in z njimi množina izdelkov pa bi se lahko še precej povečala, vendar za sedaj to ni nogoče zaradi pretesnega prostora.

Kljub temu, da je bilo zadnje čase precej govorice, da bo Metlika ostala brez pletilne tovarne, so v minulim mesecu na merodajnih mestih vendarle odločili, da že v maju začno v Metliki z gradnjo novih tovarniških objektov. Obrnili smo se na direktorja podjetja tov. Franca Tešarja, ki nam je rade volje postregel z nekaterimi podatki.

Gradnja pletilne tovarne bo veljala okoli 300 milijonov dinarjev in bo izvršena v dveh oz. treh etapah. Že letos bo zgrajena pletilnica, čistilnica in del barvarnice. Čistilnica bo vsekar rentabilna, saj od Karlova do Ljubljane ni sličnega podjetja, medtem ko bo barvarnica prišla v poštev predvsem za barvanje volne. Očvrjeja je namreč že zdaj v Beli krajini in po sosednji Hrvaški precej razširjena, pričakovati pa je, da se bo še bolj dvignila z uvedbo kvalitetnejših ovčjih pasem.

Pletilnica bo letos na motornih in ročnih pletilnih ter šivalnih strojih zaposlovala 90 ljudi in prav tako bo tudi v

barvarnici in čistilnici delalo okoli 30 delavcev in delavk. Zgrajeni pa bodo letos seveda tudi upravni prostori in skladišča.

V drugi fazi bi bilo v podjetju nameščenih že 224 stavov, v naslednjih letih pa bi se z verziim stolom, ki bi veljal kakih 12 milijonov deviziim dinarjev, in pomožnimi stroji izvršila razširitev tudi na izdelavo svilenega perila.

Pri začetnih gradnjah bo nekoliko težav s pitno vodo, ki pa jo po dosedanjih raziskavah ne bo treba napeljavati iz Obrha, ampak bodo verjetno zajeli dobro talno vodo prav blizu tovarne. Prav tako bodo iz bližnje Kolpe dobili industrijsko vodo, medtem ko bodo čistilne naprave skrbale, da ne bodo tovarniške odplake skvarile reke in škodovali ribjemu zarodu. Sicer pa se bodo vodo odplake staleke v odvodni kanal pod mostom, tako da tudi metliško kopališče ne bo prav nič prizadeto.

Z novo pletilno tovarno, ki bo po vseh napovedih sodč, začela obratovati že to jesen, se bo Metlika po zaslugi ljudske oblasti vsaj skromno uvrstila med industrijska mesta, kar bo slej ali prej pripomoglo k lepšemu gospodarskemu razvoju mesta in okolice.

Iz Žužemberka pišejo

Priprave za 1. maj so v polnem teku. Na predvečer bodo zagoreli kresovi, mladina nižje gimnazije pa bo nastopala na trgu s kulturnim sporedom.

Na zadnjem sestanku obrtnikov smo ugotovili, da šušmarji rastejo kakor gobe po dežju in skodujejo skupnosti. Menim, da oblast nasproti šušmarjem zelo milo postopa. Zanimivo je, da obrtniki točno vedo kdo šušmari, bojijo pa se jih razkrinkati. Zaradi tega se stvari ne morejo izboljšati.

Kukavica je letos zgodaj zakukala, kljub temu, da priroda v naše kraje zadnja, ko je že vse zeleno. Letos pa smo jo silšali že 13. aprila.

Komaj so kmetje posadili krompir in koruzo, so že začeli uničevati posajena polja divji prašiči v Budgani vasi, Gradencih, Dešeti vasi in drugod. Nekateri krompirjeve nasade so popolnoma preorali, tako da bodo morali kmetje krompir ponovno posaditi. Kaže, da bo le-

tos ščetinar prizadejal veliko škodo, saj bodo morali kmetje od rane pomladi do pozne jeseni noč za nočjo čuvati polja.

Iz Dvora pri Žužemberku poročajo, da je na Jani pri Dvoru neznan storilec iz maščevalnosti prerezal vime na kravi, ki je imela še mlado doječe tele.

Stare račune sta poravnala dva vaščana, pa ne z denarjem, ampak z nož. Pri tem je bil hudo oklan F. S. z Vinkovega vrha. Pomoči je iskal v bolnišnici.

Topli dnevi privabljajo posebno ob nedeljah od vseh strani mnogo izletnikov, ki si ogledujejo naš kraj. Zalosten pa je pogled na trg, ki nam ne dela časti, onesnagljen z živinskimi blatom, kupi polen, drov in smeti. Nezakrite jame tudi kažejo za nemarjeno lice trga. Da bo izgled lepši, je nujno treba nekaj storiti, trg temeljito počistiti in odstraniti vso nepotrebno navlako.

Od neočiščene volne do elegantne obleke

(Z obiska v novomeški tekstilni tovarni)

Za napredek in razvoj tovarne

»Takrat ko so kolovratu neustrudno brneli po vseh pristankih in ko so celo elegantne gospe, oblečene v svilu in čipke, imela svoje preslice...« Tako se začne roman angleške pisateljice Eliot o tkalci iz Ravneleje, o propadanju obrtnega tkalstva in čedalje močnejši prevladi tkalskih strojev, izumelnih prav v Angliji, klasični dežel tekstilne industrije. Kolikokrat sem doma gledal makar, ki je na kolovratu sukala predviro v grobe nitke, ali sosedka tkalca, ko je na svojih velikih okornih starih tkal platno.

»Takrat, ko so kolovratu neustrudno brneli...« Danes brni le še ponekod, za domačo rabo. Kakor povsod, ima moderna tehnika tudi v tkalstvu svojo

glavno besedo. Brnenje, ki ga poslušam v svetli in veliki predilnici, je neustrudno brnenje predilnih strojev, ki sučejo tanke volnene nitje bogve koliko stokrat hitreje od najurnejše predice. Ti veliki predilni stroji so pravzaprav čudo tehnične prenavljajo niti, se zavrtijo 6000 krat na minuto, pa vendar teko tanke niti kot bi bile jeklene, ne pa iz rahlih volnenih kosmičev. Potisne volno v stroj, stroj začne brniti, vse vodi in regulira sam, do konca, ko navlija spredene niti. In spomnim se nekoč, ki je zapisal, da poezija ni samo v mesečini, lepša in velika poezija je tudi v strojih. In jaz bi dodal: tudi v rokah, ki posegajo med široke premene brze niti in pazijo, da se vse razvija v redu, pa v čistilnici in pralnici in v vseh teh prostorih. Poezija dela, ki potem zacveta v elegantnem

ženskem kostimu ali srčkani otroški obleki...

Tu, v predilnici in sosedni tkalnici, kjer teko že izpreden niti, med njimi pa sviga dolinec in tke bacev — najraznovrnejših vzorcev — v teh dveh prostorih je srce tekstilne tovarne. Toda preden pride volna do predilnice in potem iz tkalnice kot dogotovljeno blago v skladišče, je precej dolga pot. Kar težko si zamislis, da bo iz umazane volne, ki si čiznosti, vretena na strojih, ki jo videl vskladiščeno v balah, nastal nazadnje tak lep kos blaga, snežno bel, živoredeč, pisan in podobno. Nelepa buba se je spremenila v krasnega metulja.

Za napredek in razvoj tovarne Novomeška tekstilna tovarna. Novotek, na zunaj ni videti bogve kako velika, ko pa stopiš v notranje prostore, si nemalo začuden. Vragaj si delo je velika stvar, sem si dejal, ko mi je strokovnjak razkazoval tovarno, na katero so novomeški tekstilci upravičeno ponosni, saj je po kvaliteti svojih volnenih izdelkov prva v Sloveniji,

kar se tiče kamgara, pa sploh prva v državi. In to ni malenkost med tolikimi števili naših tekstilnih tovarni! Zato so na zagrebškem velesejmu dosegli velik komercialni, s tem

Franca Nemeš je predsednik delavskega sveta v »Novoteksu«

pa tudi moralni uspeh, in na modni reviji, ki je tako navdušila tudi Novomeščane, je bila ena tretjina izdelkov iz Novoteksa. Tovarna je bila zgrajena, oziroma urejena za proizvodnjo preje iz volnenih odpadkov, za-

radi potrebe pa so leta 1948 preusmerili obrat na predelavo volne. Danes izdelujejo blago za moške in ženske obleke iz mikane in česane volnene preje, blago za moške in ženske plašče, volnene odevje, volno za pletenje, sedaj bodo začeli izdelovati pa še krombil (stroj do bijo iz Kočevja, kjer je že dolgo ostal neuporaben).

Na dvorišču čakajo novi stroji — prvi, doma narejeni pralni stroji (v Ljubljani), s kamijonov pa zlagajo kovinsko konstrukcijo. Dvorišče bodo namreč prekrili s stekleno streho in tako dobili nov delovni prostor: pralnico.

»Vsekakor želimo, in moramo, izpopolniti notranji obrat, za kar vlagamo tudi vsa možna sredstva. Predvsem nam gre za zgraditev kamgarn-predilnice, ki bo imela 4000 vreten in proizvajala 1500 kg preje na dan. V Jugoslaviji je pomankanje kamgarna (na državljana pride, n. pr. samo 1 nogavica!), zato je na trgu po njem veliko povpraševanja. Kamgarn-predilnica, ki bi bila v sklopu sedanjih obratov, bi bila silno koristna, tako za kraj sam, kot za okrajni proračun. Zaposlili bi novo delovno silo, okraj bi pa

dobil močan vir dohodka, saj je letna akumulacija pri elementih, kot so sedaj, 1 milijard 55 milijonov letno (samo za ta obrat). Upoštevali je treba tudi kapaciteto sedanjih strojev, ki niso 100 procentno izkoriščeni. Okraj nam je v ta namen določil 100 milijonov, od pomoči, ki jo je dobil, kar bi zadostovalo za velik del zgradbe. Toda republiška skupščina zneska ni odobrila in tako je gradnja tega oddelka trenutno zavirana. V enem mesecu pa bomo predložili republiškemu izvršnem svetu elaborat z vso potrebno analizo in utemeljitvijo. Če ne bo kazalo drugače, bomo šli na licitacijo pri investiciji kreditov.

Volna potuje

Tovarna kupuje volno v Franciji in Nemčiji, prejo za česane tkalnice v Izraelu, Holandiji, Nemčiji in Italiji. Precej domače volne pa dobi iz Slovenije. Sedaj pa se začne iz skladišča nje-ni pot, kajti ona je bil pač samo transport, pot skozi tovarno in preobrazbe, katerih učinek na primer, vidimo v izloženih oknih naših trgovin.

Prva postaja — to je pralni-

ca, trgalnica, sortirnica, kjer se umazana volna spodobno očisti in umije, da je pripravljena za barvarnico, odkoder potuje že v svojem novem liku v tekstilnico in sušilnico, od tu pa na svojo tretjo postajo, kjer gre že za res — v predilnico. Iz umazanih kosmov, ki smo jih videli v skladišču, tukaj že tako tanke, fine niti iz strojev, se navlijejo na vretena in pripravijo za prostor, kjer se rodijo naše obleke, — za tkalnico. V tkalnici je nemara, vsaj za obiskovalca najlepše. Obdukuješ stroje, ki tako brezhibno in natančno tko blago raznih vrst in vzorcev. Saj je že kar za krojača, si misliš. »O, še ne! Le potipaj!« pravi spremeljalec. Potipijem, res: pod prsti je blago še nekako grubo, trdo; prijetno za oči, neprijetno za občutek. Greva v nov oddelk, skozi suho in mokro spretnost; tukaj stroji iztkano blago raztegnejo, gladijo, poseben stroj mu kakor kosa kos površino in posnema vse, kar malone nevidno strli iz površine. Precizen stroj! Naj se morda zmoti le za stotinko milimetra, pa bo »kosca« razrezala blago.

(Nadaljevanje na peti strani)

Pozdravljamo 27. april in 1. maj - naša velika praznika!

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN DELOVNEMU LJUDSTVU
ŽELI ZA DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJ
MNOGO USPEHOV!

★
**Splošno trgovinsko podjetje
Črnomelj**

**Okrajna obrtna zbornica
v NOVEM MESTU**

★
CESTITA K PRAZNIKU DELA SVOJEMU
ČLANSTVU IN VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU!
ŽIVEL 1. MAJ!

MOŠKON JOŽE
čevljar
NOVO MESTO

GAZVODA JOŽE
mizar
GOTNA VAS

Ob delavskem prazniku
želi vsem delovnemu
ljudstvu mnogo uspehov
in delovnih zmag

★
**Okrajno
gradbeno
podjetje
ČRNOMELJ**

Za 1. MAJ čestita
ŠIVALNICA
NOVO MESTO

BEVC RUDOLF
klepar
NOVO MESTO

K PRAZNIKU DELA ČESTITA VSEM SVOJIM
CESTARJEM, DELAVCEM IN USLUŽBENCEM TER
ŽELI SE VEČ DELOVNIH USPEHOV

★
**Uprava za ceste LRS —
Tehnična sekcija Novo mesto**

Gostinsko podjetje
HOTEL »ORTNEK«

Čestita za 1. maj vsem cenjenim gostom
in se priporoča!

★
TUJSKE SOBE, PIJAČE, JEDILA, DOBRE
PROMETNE ZVEZE, LEPA OKOLICA!

Sindikat obrtnih
delavcev Jugoslavije
**podružnica
KOČEVJE**

★
ŽELI
OB 1. MAJU
VSEM
SVOJIM ČLANOM
MNOGO USPEHOV!

Vsem delovnemu
ljudstvu čestita
OB MEDNARODNEM
DELAŠKEM
PRAZNIKU

★
**KMETIJSKA ZADRUGA
METLIKA**

**ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE**

NOVO MESTO
Glavni trg 30
— telefon 128

Elektroinstalacije
Elektromehanika
Avtoelektrika

Čestita k prazniku dela
vsem delovnim kolektivom!

Delovni kolektiv
HOTEL »PUGLED« KOČEVJE

★
Čestita vsem cenjenim gostom k prazniku
dela in se še naprej priporoča!

**KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA
na Dolenjskem**

posreduje poljske pridelke in izdelke domače
obrtni ter prodaja blago široke potrošnje, polje-
delske stroje in umetna gnojila.

★
Ob 1. maju čestita vsem svojim članom!

Delovni kolektiv
**KLEPARSKEGA
PODJETJA
KOČEVJE**

Čestita vsem delovnim
ljudem k prazniku dela!
Priporoča svoje
prvovrstne izdelke!

**Ljudski odbor mestne občine
KOČEVJE**

★
pošilja vsemu prebivalstvu ob delavskem
prazniku 1. maju borbene pozdrave z željo
za uspešno borbo v izgradnji socializma!

Vsem cenjenim gostom čestita k prazniku
dela — 1. maju

★
Gostilna »ROG« Kočevje
in se še naprej priporoča!

**OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA
NOVO MESTO**

★
Čestita vsem delovnim ljudem k dosedanjim
uspehom. Naj bo 1. maj ponovna mobilizacija
vseh naših sil za nadaljnjo graditev socialistič-
nega gospodarstva in utrjevanje kmetijskega
zadružništva!

**Trgovsko
podjetje
Straža**

Čestita ob 1. MAJU
vsem svojim
potrošnikom in se še
nadalje priporoča!

GOSTINSKO PODJETJE Črnomelj

Čestita vsem delovnim kolektivom k prazniku
dela in se priporoča s svojimi prvovrstnimi
jedili in pijačami.

★
SOLIDNA POSTREŽBA!

**BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA
— Črnomelj**

izdeluje odlične trgovske in strojne sive
litine in odlične barvastih kovin.

★
Vsem svojim odjemalcem čestita za 1. MAJ!

Delovni kolektiv
RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE
Čestita vsem delovnim ljudem k prazniku
dela!

NAŠI PROIZVODI SO ZNANI PO SVOJI
KVALITETI IN KALORIČNI VREDNOSTI IN
SO DOSLEJ DOSTOJNO REPREZENTIRALI
RUDARSKI KOLEKTIV RUDNIKA KOČEVJE
NA VSEH DOMAČIH TRŽIŠČIH

**Gozdno gospodarstvo
Novo mesto**

S SVOJIMI UPRAVAMI

želi ob mednarodnem prazniku
dela 1. MAJU vsem poslovnim
prijateljem in delovnim kolektivom
nove uspehe in zmage v plemeniti
borbi za izgradnjo socializma!

**INDUSTRIJA
OBUTVE
Novo mesto**

pošilja iskrene čestitke
k prazniku dela 1. maju
vsem svojim odjemal-
cem in dobaviteljem!

Vodovodno
instalacijsko podjetje
NOVO MESTO
CESTITA ZA 1. MAJ

Iskrene čestitke
za praznik dela!

Krojaško podjetje
»KROJAČ«
NOVO MESTO

Ključavničarstvo
in kovačija
NOVO MESTO

★
CESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA 1. MAJ!

Kmetijska zadruga Ortnek

ima na zalogi umetna gnojila, špecerijo, galanterijo
in manufakturo.

Vse to nudi po najnižjih dnevni cenah.

★
Vsem odjemalcem čestita k prazniku dela!

Delovni kolektiv
Gostinskega podjetja RIBNICA

čestita svojim cenjenim gostom k prazniku dela
in se še nadalje priporoča!

Nudimo izvrstna jedila in pijače!

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

čestita k prazniku dela vsem
delovnim kolektivom!

★
Se priporoča za cenjeni obisk potrošnikov!

Od belega kruha doma - v tujino za hlapce in dekle...

Gotovo boste trdili, da takih ljudi, ki bi to počeli, ni. Pa jih je na žalost še nekaj. Res to niso starejši trezni ljudje, po navadi so mladi moški in ženske, ki dostikrat od obilice belega kruha ne vedo, kaj bi počeli. Zamika jih tujina, ki si jo slikajo v svoji domišljiji kar najbolj bajno. Lahkomiselno zapustijo rodni kraj in dom ter se po nezakonitih potih podajo v neznan svet. Mnogi so se že skesani vrnili. Mnogi se še udinjajo v tujini za hlapce in druge poklice za breme groše in upajo na srečo. Tudi taki so, ki pred odhodom napravijo kaznivo dejanje, da bi bili tam v svetu bolj »slavni«. Zanje je pot nazaj še bolj grenka.

Viktor Kužnik se je vrnil po devetih letih.

Srednje veliko in dokaj lepo posestvo ima njegov oče v Podliscu pri Dobriču. Viktor je bil med drugimi zapeljanci v domobranskih vrstah. V Zagradcu pri sestri ga je dobil domobranski val v začetku maja 1945 in ga potegnil s seboj v tujino, čeprav je bil v civilu, češ »partizani bodo vse poklali«. Potem je z ostalimi vred nastopil grenko pot brezpravnega begunca. Oborožene domobranci, četnike in ustaše so zavezniški izločili in odgnali, civiliste pa dali v taborišče pri Špitalu na Koroskem. Za udobnost tu ni bilo kaj prida poskrbljeno. Po 28 jih je spalo na tleh majhne sobice. Barake so prejšle služile za konjske hleve. Do leta 1947 je še nekako šlo. Dobili so razen »stanovanja« v barakah tudi hrano, obleko in celo cigarete. Potem se je

nehalo. Zdravnik je vsak mesec vse pregledal in tisti, ki jih je spoznal za delo sposobne, so izgubili vse udobnosti, razen »stanovanja« v barakah. Kakor veš in znaš — si služi kruh in obleko... Posamezniki so odšli v prekomorske dežele, celo v Avstralijo, toda nekateri so se vrnili. Le redki so dobili zaposlitev pri avstrijskih podjetjih, saj je domačin delavcev, zlasti za boljše dela, dovolj. Ostane samo še upanje na delo pri kmetih. Veliki kmetije že več kot deset let zaposlujejo za najsilabsa težakša dela samovojne ujetnike in begunce. Redko kateri zdrži pri kmetu več mesecev. O kakih plačih skoraj ni govora, komaj nekaj šilingov na mesec. Najhuje pa je, da niti hrane ne dobiš in dobesedno stradaš pri najbolj napornem in umazanem delu. Kužnik je povedal, da je pri kmetu, kjer je bil zaposlen kot hlapec, pomagal zaklati štiri pitane svinje, kakšno meso ali mast imajo — pa ni okusil... Nikdar tudi ni videl, kaj se za družino kuha. Ti, hlapec, si brezpraven človek, pravi suženj, zato garaj in molči ali pa pojdi...

Štiri leta se je odpravljaj domov

Topla in vabeča pisma so prihajala iz domovine od staršev: »Pridi domov, nič se ti ne bo zgodilo, kruha in dela imamo dovolj!« O vsem, kar se pri nas dogaja, so bili begunci obveščeni, vendar... Kužnik je stokrat sklenil, da gre domov, pa vedno ga je kdo premamila. Prva leta so govorili: »Ne hodite nazaj, mi gremo z orožjem in bomo pregnali komuniste!« Potem

je to utihnilo. Drugi so govorili: »Ne nazaj, tu smo vsaj »svobodni!«; kaj bi tam, kjer ni svobode; pod tak režim pa že ne!« Take in drugačne lažne sovražne parole so za drževalce Kužnika in še naprej je noč za nočjo hranil stenice v barakah, še naprej je dan za dnem kot tisoč ostalih lovil skorjico kruha za preživetje. Potem se je le odločil. Sel je na naš konzulat v Celovcu. Tam so mu natanko povedali, kako in kaj, še celo, kod bo potoval in kje naj se javi. Ze v nekaj dneh je dobil dovoljenje in je lepo, kot so mu povedali na konzulatu, brez vseh težav prišel na dom.

Kako pa s tistimi, ki sedaj nezakonito pridejo čez mejo?

Da, tudi o teh »lovcih sreče« je Viktor Kužnik veliko povedal. Pozna jih precej, saj so nekateri prišli iz domačih krajev, pa tudi vrnili so se že nazaj. Pravi, da je za take še slabše kot za vojne begunce. V taborišče nimajo dostopa in so poleg drugega še brez »stanovanja«. Edina služba, ki jo dobijo, je, da gredo za hlapce ali dekle h kmetu. Pri tem je še pri pomnil, da mlade ženske lahko dobe »službo«, saj vo-

jakov je dovolj... In če k temu pojasnilu še dodamo, da gre nezakonito čez mejo največ sinov in hčera bogatih kmetov, posamezni nepošteni uslužbenci, ki so imeli doma več kot dovolj kruha in vsega drugega, potem si lahko mislimo, kakšno je njihovo razočaranje v obljubljenem raj in zakaj se navzlic vsemu le vrnejo domov. Najboljša plača za hlapca pri kmetu je do 200 šilingov, za dekle pa 100 do 150 šilingov na mesec. Zelo slaba trgovaška obleka v konfekcijski trgovini stane najmanj 650 šilingov. Kruh stane 3.50 do 6 šilingov, liter vina pa 28 šilingov.

Veliko znanec je pustil Kužnik v Avstriji in vsi so ga prosili, naj jim sporoči, kako je z njim. Saj vedo približno, kako je pri nas, toda propaganda jim je zabila toliko strahu, da si le ne upajo nazaj. Pisal jim je in še jim bo: »Vrnite se čimprej! Nobenih težav nisem imel, povsod sem bil lepo sprejet. Tudi za stvari, ki sem jih prinesel s seboj, nisem plačal nobene carine. Vem, da se jih bo to leto veliko vrnilo domov,« je zaključil svoje pripovedovanje Viktor Kužnik. R.

KMETIJSKA ZADRUGA MIRNA

CESTITA VSEM SVOJIM ČLANOM IN ODJEMALCEM ZA PRVI MAJ!

VSEM KOLEKTIVOM IN ODJEMALCEM CESTITA ZA PRVI MAJ

TRGOVSKO PODJETJE MIRNA

VSEM CENJENIM GOSTOM CESTITA ZA PRVI MAJ

DELOVNI KOLEKTIV HOTEL »Metropol« Novo mesto

Z OBISKA V „NOVOTEKSU“

(Nadaljevanje s 3. strani)

Drug stroj čaha volnene odeje. Odeja pride iz tkalnice gladka, stroj ji pa da tisto posebno mehko, čohasto površino. Blago se sedaj v strojih še zlika, posuši, zmeri, zvije v bale in odide na svojo zadnjo postajo v tovarni, v skladišče izgotovljenega blaga. Ko ga sedaj potipaš, je pa že vse drugačen občutek pod prsti, tisti posebn, ki tako natančno pove o kvaliteti blaga, priča pa tudi o vestnosti in usposobljenosti vsega kolektiva, ki mu je glavna skrb sloves tovarne, to se pravi: kvaliteta izdelkov.

Pot, ki je tu opisana, traja seveda precej časa; 100 kg volne potuje iz osnovnega skladišča skozi tovarno do skladišča izdelanega blaga 1 mesec. Toliko je z njo dela in raznih postopkov.

Novost tovarne - kosmičasti tisk

Kako si kolektiv prizadeva za razvoj in napredek tovarne sem videl v posebnem prostoru, kjer pravzaprav ni veliko vizorij, menzo in precej bogato detil, in vendar bodo tu že letos začeli serijsko izdelovati nekaj, kar v naši državi še ni, pa tudi v svetu je novost. Zenske bodo ne samo vesele, tudi začudene. V okvirih so posebne vrste vzorci, po tleh stoje lonci z barvami, vrče volnenih kosmičev, na dolgi maji je pa stroji, pravzaprav aparat, ki ni poseb-

Zenska - predsednik delavskega sveta

Razen svojih glavnih obrov, ima tovarna še pomožne, kot je kalorična centrala, električna delavnica, mizarstvo, avtopark. Za delavce in oslužbenice imajo dva stanovanjska bloka in en stanovanjski provizorij, menzo in precej bogato knjižnico, med tem ko se kolektiv kulturno udejstvuje v brlinski Svobodi. Stanovanjska stiska jih še zmerom tane, nima jo sredstev, ker jih morajo vlagati za izpolnitev obrata. Vseh delavcev in oslužbenec je zaposlenih 308, od tega 80 procentov žensk. Predsednik delavskega sveta je Nemec Francka — edini primer v Sloveniji, da delavskemu svetu nadeljuje ženska, nov znak, da kolektiv tekstilne tovarne pomena s starokopitnimi nazori in zna tudi sposobno ženo postaviti na pravo mesto.

Ce bo tovarni uspelo zgraditi in urediti še kamarni predilnico »Saj nam morala« pravijo, bo Novoteks ne samo naše največje industrijsko podjetje v tem delu Dolenjske, temveč tudi v ponos okraja in izrednega pomena za razvoj našega gospodarstva. Kolektiv se zaveda, da je tovarna v njegovih rokah, da je treba v njihovo in splošno korist storiti za tovarno vse, saj je vklesano na plošči pri vstopu v tovarno: »30. VIII. 1950 se je izpolnilo geslo: »Tovarne delavcem!«

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

ODBOJKA - Kvalifikacijske tekme za vstop v I. zvezno ligo

NOVOMEŠKI PARTIZAN BO LETOS TEKMOVAL V SLOVENSKI LIGI

V soboto in nedeljo so se v Sobotici predstavili Spartaki iz Sobotice, Partizani iz Zemunja, Lokomotivi iz Zagreba in Zemlja srčno borili v medsebojnih tekmovalnih vstop v I. zvezno odbojkarjsko ligo. Kot znanost, bo v letošnjem prvenstvu tekmovalo za naslov prvaka osem moštev: po 3 najbolje plasirani iz lanskega zveznega in vzhodna lige ter 2 najboljša, ki ju da kvalifikacijsko tekmovalje četrto in petoplasiranih iz obeh prejšnjih lig. Novomeški Partizan na to tekmovalje ni poteval brez upanja na uspeh, vendar mu je na trdnji prekrizala zagrebška Lokomotiva s tesno zmago. Toda tudi Lokomotivi ni uspelo priložnosti za vstop, ker je utrpela poraz od Spartake in Zemlja. Partizan je izgubil tudi igro s Spartakom, proti Zemunu pa je beležil obe točki. Na ta način sta postala člana enotne zvezne lige Spartak in Zemun.

Tablica tega tekmovalja je naslednja:

1. Spartak (Sobotica)	3	2	1	8.5	4
2. Zemun (Zemun)	3	2	1	6.5	4
3. Partizan (N. mesto)	5	1	2	5.5	2
4. Lokomotiva (Zagreb)	3	1	2	5.5	2

Številke za imeni pomenijo: število odigranih, število dobljenih, število izgubljenih tekem, stanje nizov, točke.

Sitar spet zmagal na brzoturnirju

V petek je bil društveni brzoturnir za mesec april, katerega se je udeležilo 9 igralcev šahistov. Prvo mesto je spet osvojil Slavko Sitar brez izgubljenih točk.

Drugo mesto je zasedel Fink, ki pa je moral dvakrat kapitulirati s Sitarjem in Jenkom. Naslednja tri mesta si delijo dr. Golež, ki je to-

Šah v Črnomlju

28. marca 1954 je bil v Črnomlju občni zbor šahovskega društva. Navzočih je bilo 53 članov, od šahovske zveze Slovenije pa je bil navzoč tudi varšavski Gorščak. Poročilo je podal predsednik Tone Malenč. Omenil je vse one, ki so v preteklem letu dosegli kategorije in orisal življenje šahovskega društva od ustanovitve do danes. Vinko Tancar je podal blagajniško poročilo. Po plodni diskusiji je odbor dobil razrešnico.

Nato je bil izvoljen novi odbor, ki se je konstituiral takole: za predsednika Tone Malenč, tajnik Vinko Tancar, blagajnik Boris Klemenč, gospodar Janec Povše, črtnar za kategorizacijo in študij Ivan Kobler, za žensko sekcijo Zvonka Klemenč. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Lojze Kump, Franc Malenč in Julij Pezdire.

Šahovski življenje v Črnomlju se je zelo razbujalo, zlasti po zadnji smutnanki inž. Milana Vidmarja. Precej razbujenosti je vnesel tudi predvidevanje predvidevanje ob 10-letnici SNOŠ, ki bo 22. julija. Zato vrnimo vse prijatelje šahovske igre, da se točno udeležujejo turnirjev in sestankov v šahovski knjižnici.

Srednješolsko republiko prvenstvo v odbojki

Na republikanskem prvenstvu v odbojki, ki je bilo 24. in 25. aprila v Ljubljani, so Dolenjski zastopali prvaki conejskega prvenstva. Moški iz Ljubljane, ki so bili v Novi me-

VSEM SVOJIM GOSTOM, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU CESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ

VINO KOPER - KOČEVJE

sto, ženske pa z učiteljskega Novo mesto.

V močni konkurenci so bili Novomeški deseti pred dijaki iz Brezice in so se jim tako oddolžili za poraz pred nekaj dnevi v Novem mestu.

Med dijakinjami so bile učiteljice Novega mesta pte. Z redno vadbo skozi vse leto bodo gotovo naši odbojkarji dosegli prihodnje leto še lepše uspehe. J. G.

NOGOMET PARTIZAN (Novo mesto) : DUPLICA (Kamnik) 5:2 (3:2)

Nedeljska tekma za prvenstvo ljubljanskega I. razreda je prinesla No-

vomeščanom zaslužno zmago. Sam začetek je dal slutiti, da je domače moštvo že prebrzdalo krizo, v kateri se je nahajalo ves čas. Kmalu je vodilo z 2:0, vendar je po nepazljivosti vratarja nasprotniki uspeli izenačiti. Do konca prvega polčasa so bili domači še enkrat uspešni. V drugem polčasu so bili Novomeščani v premoči in so še dvakrat potresli nasprotnikovo mrežo. Izredne strelske sposobnosti je pokazal Mirič, ki je zabil dva gola. Domače moštvo se je trudilo, vendar bo treba izvršiti še nekaj sprememb. Zamudilo je precej priložnosti za povišanje rezultata in celo streljanje; enajstmetrovski nedeljski nasprotnik razen ostrosti ni pokazal nič posebnega.

KINO

Kino KRKA Novo mesto

30. aprila in 1. maja: ameriški film »Rdečelaska in kavboj«.

4. do 6. maja: ameriški film »Rdeči trak hraprosti«.

7. do 10. maja: avstrijski film »Jaz in moja žena«.

Kino Črnomelj

29. aprila do 2. maja: »Rebecca«.

3. do 6. maja: »Ošel brez naslovov«.

6. do 9. maja: »Vsi na morje«.

Kino Jadran Kočevje

1. do 3. maja: »Skritvosti jezera obsojenec«.

5. do 6. maja: »Pohod v džunglo«.

7. do 9. maja: »Zig preteklosti«.

Kino Loški potok

1 in 2. maja: »Odločitev pred zoro«.

8. in 9. maja: »Srečanje s Frankensteinom«.

MALI OGLASI

DVOSTANOVANJSKA STAREJŠA HISA, pripravna tudi za obrtnika, naprodaj v Črnomlju — Loka. Nalov pri upravi lista.

HISA S POSESTVOM 3 ha (gozd, njive in vinogradi) je naprodaj. — Ana Brunske, Rožane 14 — p. Črnomelj.

LONGAR-MOJSTER dobi zaposlitev. Plača po dogovoru. Stanovanje preskrbljeno. Nastop službe takoj. — Keramidci, Ljubljana, Partizanska 24.

AEROKLUB NOVO MESTO vabi vse motorne pilote iz Dolenjske, da javijo svoje naslove upravi Dolenjskega lista. Obenem vabi vse svoje člane in ljubitelje letalstva, da se udeležijo prvonojske proslave, ki bo 1. maja dopoldne ob 10. uri na letališču v Preču.

DOBRO OHRANJEN COLN na dva para vesel ugodno naprodaj. Prodajam tudi izvrstno ohranjen, skoraj nov, dvosedelci, čoln-sandolina. — Vlasov pri upravi Dolenjskega lista.

PRODAJA POSESTVA na dražbi bo 1. maja ob 14. uri pri Slaku Jožetu, Medvedjek št. 10, p. Veliki Gaber pri glavni cesti, železniska postaja Sotkovica (gozd, vinograd, sadovnjak, njive, hiša z gospodarskimi poslopji — skupaj 2 ha in 50 a). — Interesenti, ogledajte se!

Gibanje prebivalstva v Novem mestu

Pretekli teden je bilo rojenih 11 deklic in 6 dečkov. — Porok ni bilo. Umrli so: Avsec Anton, čestar, 46 let, iz Malega Slatina. Kralj Maria, kmetica, 37 let, iz Celine pri Raki. Kromar Ivan, kmet, 67 let, iz Čudrovec pri Beli cerkvi. Zakrajšek Stanok, sin kmetu, 1 leto, iz Migolice.

Gibanje prebivalstva v Črnomlju

Od 17. do 24. aprila je bil rojen en otrok. — Poročili so se: Atlija Josu, meteorološki tehnik iz Stare Reke, in Zakrajšek Ljuba, trg. pomočnica iz Črnomlja. Grabrijan Stanislava, šofer iz Pakca, Rožič Ana, kmetica, iz Noke. Granež Bogomir, kmet iz Stariha vrha, in Sikonja Marija, kmetica iz Tribuč. — Cestitamo!

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so rodile: Hosta Marija iz Senjenceja — dečka. Plut Anica iz Metlike — dečka. Kovarčič Francka iz Gornje vasi — dečka. Zupančič Marija iz Vel. Loke — dečko. Jarec Marija iz Podhoste — dečko. Kranjc Roza iz Novega mesta — dečka. Bevc Cecilija iz Mirne peči — dečko. Kastelic Francka iz Mirne peči — dečko. Lukšič Ida iz Novega mesta — dečko. Trnajtšič Joža iz Vel. Buče vasi — dečko. Učan Franja iz Trebnja — dečka in dečko. Červ Pepca iz Skočjana — dečka. Kastelic Kristina iz Smehela — dečka. Kovarčič Marija iz Rakovnika — dečka. Cesar Jožeta iz Cerkve — dečka. Kužnik Rajza iz Straže — dečka. Smolčič Rozalija iz Dobriča — dečko in dečka. Zgajnar Marija iz Novega mesta — dečko. Rukic Alojzija iz Sentierneja — dečko. Bizjak Marija iz Rakovnika — dečka. Pirc Rozalija iz Skočjana — dečko. Simončič Marija iz Novega mesta — dečka. Petrančič Smiljana iz Metlike — dečko. Kofolc Ivanka iz Črnomlja — dečko. Zagorec Marija iz Sentierneja — dečko. Grabič Gizela iz Kočevja — dečka. Vehar Milka iz Zabje vasi — dečko. Cestitamo!

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Od 10. do 24. aprila je bilo rojenih 6 deklic in 2 dečka. — Poročili so se: Kavc Tomaž, rudar, in Strgar Marija, vzgojiteljica, oba iz Kočevja. Gorščak Jože, avtomobilist iz Stare cerkve, in Stimec Marija, gospodinjka pomočnica iz Sirohotnika.

Umrli ni nihče.

Gibanje prebivalstva v Kočevju

Drobtine iz dolenske popotne malhe

Pozdravljeni! — na vse strani in vsem hkrati! In za zamero prosim takoj v začetku pisanja, ker me tako lep čas ni bilo na svetlo. Uredniki me odpravljajo, da ni prostora, da so drugi podlistki in članki bolj potrebni in koristni, pa oglašila in obvestila — in ko sem danes le priberalci tehle nekaj stolpcev; bi se naslov moral glasil: povoden iz dolenskih kraških jam, ne pa drobtine iz malhe... Kaj bi z drobtinami danes, ko se mi je malha že pred mesecem dni od poslanega in nabranega tako napolnila, da mi jo je razgnalo in sem medtem marsikaj izgubil, čeprav je bilo vredno peresa in spominja.

Po kaj bi tožil, saj tudi tista dva rudarja nista, ki sta v Črnomaljskem mestnem gostišču oni dan za okroglo mizo

sedela. Sedita in čakata, tri natakacije pa zdejajo tri korake vstran. Ko je 15 minut minilo, sta rudarja vstala, eden pa je rekel:

»Koliko pa sem dolžan za to, ker sem četrto ure sedel za mizo?«

»Jezas!« je bevsknila ena izmed natakacij, »ali ste kaj naročili?«

»Nisem,« je dejal rudar, »ker sem navajen, da pride natakacija k mizi in vpraša gosta, kaj želi. Pa srečno!« In sta šla.

Torej — dobre volje nam ne kaže izgubiti; dokler živim, ni za nič prepozno. Tako mislijo tudi na Velikem Gabru, kjer čakajo, da jim bodo mlrliči s pokopališčem vred v vas prilezli, potem šele bodo popravili oporne zidove.

»Le čakajte, le!« sem jim oni dan zažugal in obiskal tistega znanca, ki ljudem cepiče s precejlepene drevoja krade. Le to ne vem, zakaj se ta prijateljček tako rad skesano na prsi trka, da je nedolžen?

V Mirni so me zadnjič grdo potegnili — prvega aprila so hoteli odpreti plavalni bazen in zadržni dom, pa ni bilo nič iz tega. Le trebanjski letniki so se nahoda nalezli, ko so obiskali Mirenčane.

V Trebnjem moram prositi naknadno za zamero, ker je svojčas le eden izmed njihovih šivalcev praznoval 6. januar, drugi pa ne! Kdor mi lahko pove, koliko je trebanjska tovarišica Mimi zadela pri lovu na stotake, mu povrnem poštne stroške in za frakelje gadove sline rad primaknem še kaj zravni! Reptanem, pri katerih se rad ustavim, pa tole svetujem: fantje naj pomerijo pamet kratkohladačem, ki znašajo svojo objestnost nad samokolicami, zovoz in vrtnimi vrati! In v postelji jih naženite, ko pride večerna ura! Dokler jim vsaj mišja dlaka ne bo pognala, naj se ne štilijo med fante na vasi!

Se v KZ Dol. Toplice skočim in povem, da je nesnaga pred njihovim skladiščem pomoto-

ma prišla v malho, kajti je tista razmetavščina privatna zaveza.

Med logarje naj bi zašel včasih, so mi zadnjič svetovali prijatel

